

Lækkert tag af sejldug

Terrassen er kun overdækket, når det passer dig, takket være det fleksible tag af sejldug. Resten af tiden kan du nyde at sidde under åben himmel.

SVÆRHEDSGRAD:

De mange tømmeramlinger kan drille lidt. Så er dette dit første projekt, bør du øve dig på samlingerne. Eller bruge bygningsbeslag.

TIDSFORBRUG:

Sæt 2 uger af inklusive syning og maling.

PRIS:

Cirka 11.000 kroner for den viste pergola i 2 sektioner. Og 4000, hvis du vælger billigere materialer.

I stedet for at overdække terrassen permanent kan du bygge denne luksuspergola, hvor taget består af sejldug, der kan trækkes for, når solen bliver for stærk eller duggen falder midt i grillfesten.

Det er dejligt at sidde udenfor. Og det er især dejligt at sidde i tørvejr, når det regner, eller i skygge, når solen brænder. Men det betyder jo ikke, at man absolut skal opholde sig under tag hele tiden.

Derfor viser vi dig nu, hvordan du kan bygge en meget fleksibel overdækning, som du kan trække væk, når du vil nyde solen i fulde drag.

Overdækningen består af markisestof fra Sunoff, som kører på stålwirer og trækkes for ved håndkraft. Til at bære taget skal du bruge et stativ, her er det en pergola, som du bygger af en enkelt dimension tømmer.

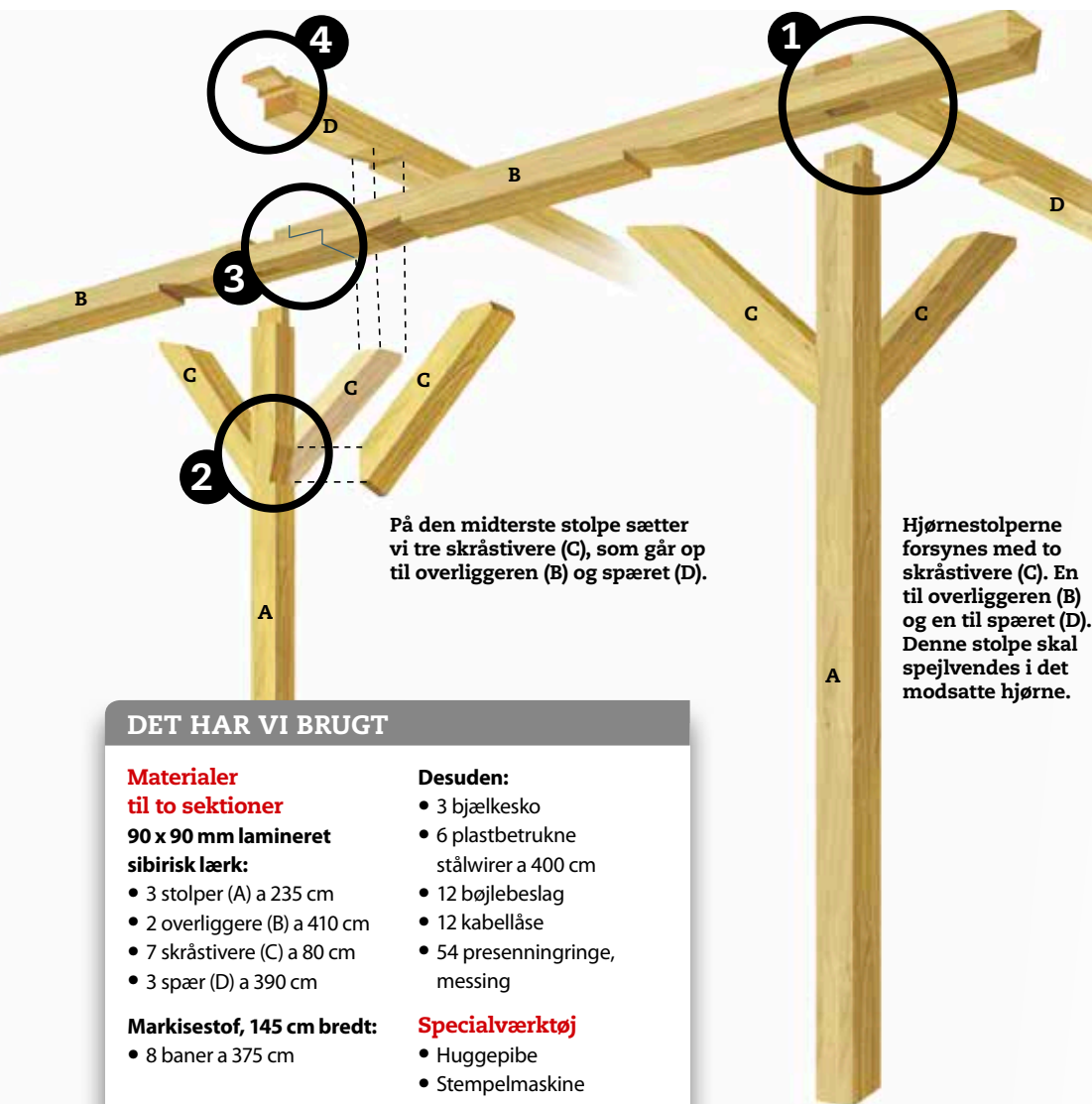
Du kan bygge overdækningen nøjagtig som vist, med de materialer, vi viser. Det er luksusmodellen, og den kræver lidt håndlag, for der er en del tømmeramlinger, du skal lære først. Før du går i gang for alvor, skal du lave alle samlingerne på nogle stumper tømmer, så du ved, hvordan de laves. Husk, at samlingerne skal passe så stramt, at de skal bankes sammen med en hammer.

Materialerne, vi har brugt her, er i topklasse. Lamineret sibirisk lærk er både stærkt og stabilt. Det slår sig ikke og er rart at arbejde med. Den fede sejldug er også et luksusprodukt,

som holder sig flot og ikke bliver revet i stykker, bare fordi det blæser lidt op.

Men du kan faktisk slippe både billigere og nemmere om ved hele projektet, hvis du bruger trykimprægneret tømmer i stedet for lamineret sibirisk lærk, sømbeslag i stedet for tømmeramlinger og hvide plasticpresenninger i stedet for sejldug. Ikke alene går det hurtigere, du reducerer også prisen til cirka 4000 kroner.

Uanset om du vælger vores løsning eller en lavprisløsning, så får du her en utraditionel overdækning, som alle vil misunde dig. Byg den, før dine naboer gør det.

Stolperne tappes op i overliggeren

Den otte meter lange overligger (B) samles af to dele, som blades sammen – det viser vi under punkt 3. Overliggeren hviler på tre stolper (A), som du taper op i overliggeren.

Først saver du to 6 cm dybe snit ned i enden af en stolpe med 3 cm's afstand. Så saver du ind fra siderne, og du har en 3 cm tyk tap midt på stolpens ende. I overliggeren tegner du et 3 x 9 cm stort hul, som svarer til tappen, og stemmer det ud.

Skråstiverne saves ind i stolperne

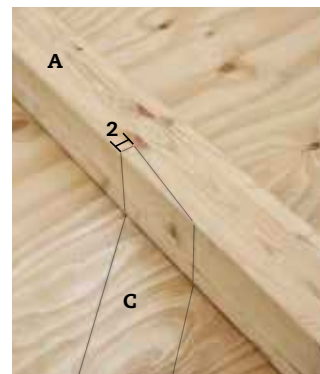
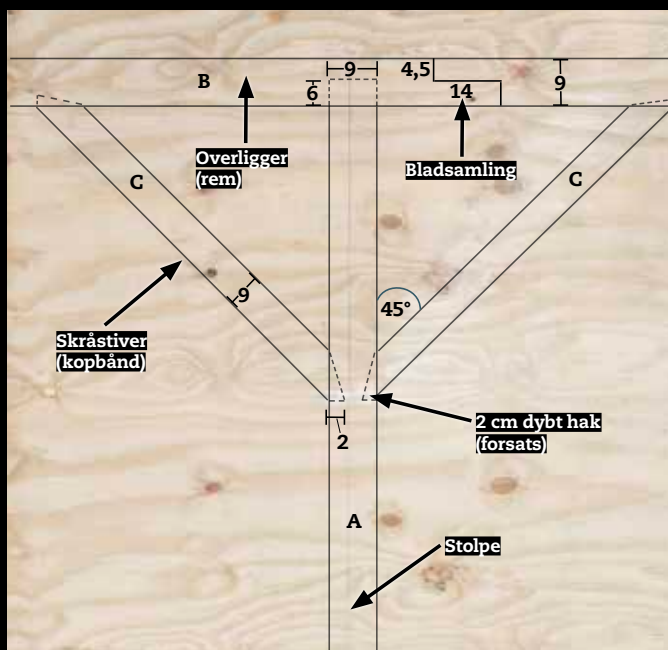
For at gøre hele konstruktionen stiv og for at understøtte spærerne sætter vi skråstivere ind mellem stolper og spær og mellem stolper og overligger.

Først saver vi skrå hak i stolperne, og så tilpasser vi skråstiverne, så de passer i hakkene. Det hele tegnes op på skabelonen først – så er det meget lettere, end det lyder.

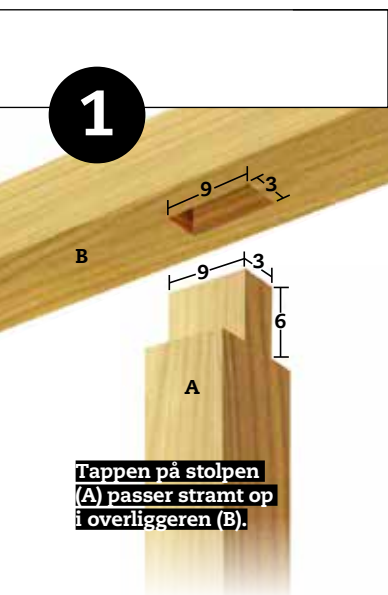
Lav en skabelon

Du skal starte med at lave en skabelon, som du kan save delene til pergolaen ud efter. Det gør du lettest ved at tage en hel krydsfinerplade på 122 x 244 cm, hvorpå du tegner en enkelt stolpe (A) med overligger (B) og skråstivere (C).

På midterstolpen skal der laves hak til skråstivere på tre sider. På hjørnestolperne skal der laves hak i siden ind mod midterstolpen og i siden ind mod huset.

2 Læg så en stolpe (A) på skabelonen, og strek op, hvor der skal være hak til skråstiveren. Tegn hak i alle tre stolper og i overliggeren.

Skær alle dele et par cm for lange, og kort dem af, når du samler.

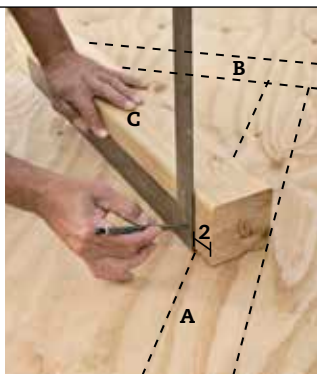
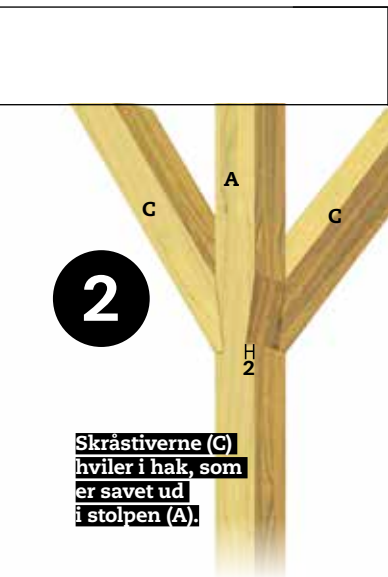
1 Skær alt tømmeret ud. For at bygge denne pergola skal du bruge tre stolper (A), tre spær (D), to overliggere (B) og syv skråstivere (C), som skæres rent (i vinkel), før du mærker op.

2 Lav en tap i hver af de lodrette stolper (A). Tap-pen saves ud, så halvdelen af stregen står tilbage. Tappens længde svarer til 2/3 af tømmerets dimension. Det vil her sige 6 cm.

3 Stem taphullerne ud i overliggeren (B). Mål ud, hvor stolperne skal være, og streg taphullerne op. De skal måle 3 x 9 cm og være 6,5 cm dybe (5 mm dybere end tappens længde).

1 Læg en skråstiver (C) på skabelonen, og tegn op, hvor den skal saves skråt af i begge ender. Den skal gå ind i et 2 cm dybt hak i stolpen (A) og i overliggeren (B), som du har tegnet ind på skabelonen.

3 Sav hakkene ud med en fukssvans. Sav først det lange skrå snit. Husk at halvdelen af stregen skal stå tilbage, når du er færdig.

4 Tilpas hjørnet. Når der er to skråstivere, som mødes på stolpen – her er det i hjørnet – skal du save lidt af hjørnerne på skråstiverne.

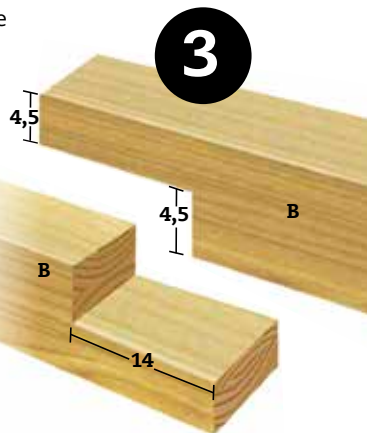

Hvis du ikke er en haj med en håndsav, kan det være lettere at stemme hakkerne ud med et bred stemmejern.

Overliggeren samles med en bladsamling

For at opnå den fulde længde på overliggeren har vi valgt at sætte to stykker tømmer sammen med en såkaldt lige bladsamling. Længden på bladet skal være ca. $1\frac{1}{2}$ x tømmerets dimension, her er det 14 cm.

Bladsamlingen, som den ser ud, når den ligger umiddelbart til højre for midterstolpen.

1 Streg bladsamlingen op på de to overliggere (B). Sav så de to dele halvt igennem præcis 14 cm fra enden med et vinkelret snit.

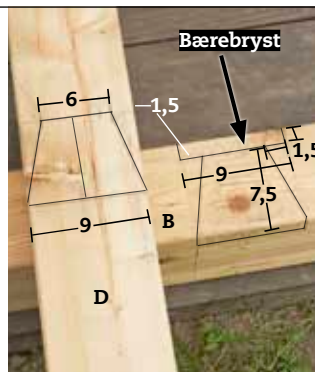
2 Sav så fra enden af overliggerne ind til tværsnittet. Brug en fintandet sav til det langsgående snit; så er det lettest at styre sagen. Når overliggeren er på plads, skrues bladet sammen nedefra.

Spærrene gøres fast med svalehaleblade

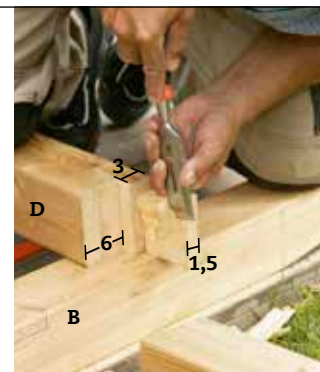
Vi har valgt, at spæret skal ligge oven på overliggeren lige nøjagtig der, hvor stolpen er tappet op i remmen. For at få plads til det, uden at bruge beslag, skal du lave et såkaldt svalehaleblad med bærebryst. Når du vælger den løsning, kommer spær, overligger og stolpe til at samles inden for 9 x 9 cm. Det er enkelt og smukt – og ikke nær så svært, som det kan se ud.

Her er svalehalebladet svinget op, så du kan se hullet i overliggeren.

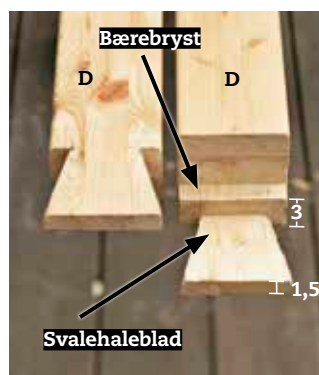
1 Tegn op på spæret (D) og overliggeren (B) som vist på billedet. Selve svalehalen er 1,5 cm tyk, mens bærebrystet er 3 cm tykt.

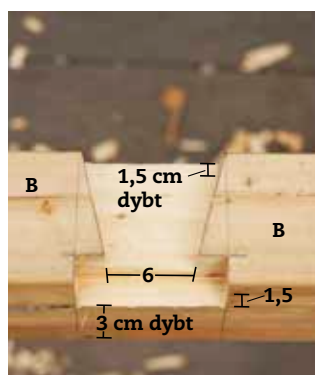
2 Fjern overskydende træ med en sav og et stemmejern. Pas på, at du ikke fjerner for meget træ, da svalehalen skal passe stramt ned i hullet i overliggeren.

TIPS

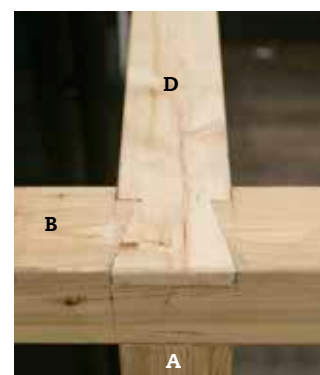
Øv dig på at lave tømmer-samlinger. Det gælder for alle de viste samlinger, at du med fordel kan øve dig på dem først på nogle bjælkestumper. Så har du styr på tingene, før du kaster dig over de rigtige bjælker.

3 Sådan skal spærrenden se ud. Du ser svalehalebladet, som skal holde spæret på plads, og bærebrystet, som skal bære spærrets vægt.

4 Hullet i overliggeren ser således ud. Det er hhv. 1,5 cm og 3 cm dybt og passer stramt rundt om spærrenden. Spærrene lægges på som det sidste.

5 Den færdige samling. Spæret (D) ligger oven på overliggeren (B), lige nøjagtig der, hvor stolpen (A) er tappet op i den. En smuk og holdbar samling.

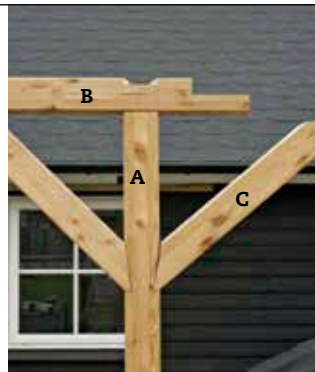
Pergolaen samles

Nu er alle stolper, skråstivere, overliggere og spær savet til i de rigtige længder. Skråstiverne er klar, og hakkene er savet. Bladsamlinger og svalehaler er klar, og der er lavet tappe og huller.

Nu kan du samle hele pergolaen ude på terrassen. Start med at skrue bjælkesko op på væggen dér, hvor spærrene skal gøres fast, og læg så delene der, hvor de skal samles. Skru evt. vinkelbeslag fast på terrassen, hvis du vil forankre stolperne.

1 Saml første sektion på hovedet. Start med at lægge en overligger (B) på jorden og banke stolperne (A) ned i taphullerne. Bank også skråstiverne (C) på plads.

2 Vend sektionen om, så den står rigtigt. Dette er miderstolpen, som nu er klar til at få lagt et spær op. Den sidste halvdel af overliggøren er ikke lagt op endnu.

3 Læg midterspæret op. Inde ved huset hviler det i en bjælkesko, og yderst holder svalehalebladet spær og stolpe urokkeligt sammen. Slut af med den tredje skråstiver, som er med til at bære spæret.

Nu skal der sys markise

Overdækningen i hver sektion består af ét stort stykke markisestof, der er syet sammen af fire baner.

Hver sektion måler 360 x 360 cm, og når taget er syet, skal det være 4 cm mindre på hver led. Det vil sige et færdigt mål på 356 x 356 cm. Til formålet har vi indkøbt 30 m markisestof, som er 145 cm bredt. Det er stift og sejt at sy i, men til gengæld kan det holde både sol og vand ude.

1 Læg stoffet på et stort bord, så du kan klippe det til. Start med at klippe fire baner a 375 cm til den første sektion af taget.

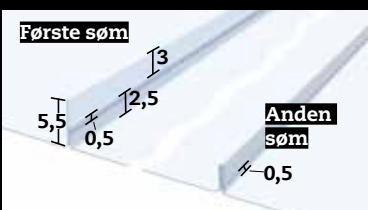
2 Sy banerne sammen. Læg en bane ud på bordet, og læg den næste ovenpå, 3,0 cm forskudt, så de sider, der skal vende nedad, ligger mod hinanden. Sæt nåle igennem begge baner, og sy 3,5 cm inde.

3 Fold stoffet ind over første syning, så du nu har tre lag stof i folden. Fjern nålene, og stryg folden.

Sådan syr du et tag

Start med at sy de fire baner sammen, så sømmene vender opad. Fortsæt så med at sy en ekstra søm midt på hver bane. Slut af med at sy en 2,5 cm bred søm i siderne parallelt med de øvrige sømme. Nu har du ni sømme, du kan hænge taget op i, når du har sat presenningringe i.

4 Nu skal du sy anden gang. Du skal sy 2,5 cm fra kanten. Og du skal få en til at hjælpe dig med at styre stoffet, så du kan koncentrere dig om at sy pænt, jævnt og lige.

5 Buk en 3 cm bred søm langs to af kanterne, sæt nåle i, og stryg sømmen, før du syr 2,5 cm fra kanten.

Montering af messingringe

Det skal være nemt at trække markisen hen over terrassen, når solen bliver for skarp, når det støvregner, eller når duggen falder tungt. Taget skal op at hænge i tre wirer, en i hver side og en til at holde det oppe på midten. Wirerne trækker vi igennem ringe i de opretstående sømme fra før.

For at stålwirerne ikke skal ødelægge stoffet, sætter vi messingringe i, på samme måde, som man gør med presenninger.

1 Tegn op på hver søm, hvor du skal sætte de tre messingringe. De to yderste skal sidde 4 cm inde fra hver side. Den midterste skal sidde nøjagtig midt mellem.

Markisen lagt ud på jorden. Vi har markeret sømmene med stiplede linjer og wirerne med røde streger, så du kan se, hvordan de skal placeres.

2 Slå huller til ringene. Du skal bruge en 12 mm huggepipe. Hav et godt fast underlag af træ, der ikke skader pipen, når du slår på den med en hammer.

3 Læg han-delen af en sejlring med kraven opad på nederste del af stempel-maskinen.
TIPS: Lej en stempel-maskine til sejlringe i et byggemarked.

4 Træk sejlet ind over stempelmaskinen, og læg hun-delen af ringen ovenpå. Før stempelstykket gennem begge ringe, og slå stemplet ned, så de to ringe samles.

5 Færdig. Så flot ser det ud, når ringene er slået sammen. Når du har lavet alle hullerne og forstærket dem med sejlringe, er du klar til at hænge taget op.

Hæng markisen op i wirer

Nu mangler vi kun at få hængt markisen op. Hver sektion skal hænge på tre plastbetrukne stålwirer, som gøres fast til bøjlebeslag på henholdsvis overliggeren og inde ved væggen.

Skruerne til bøjlebeslagene skrues først helt i, når taget er sat op og wirerne strammet til. Så bliver det hele lige strammet en ekstra gang.

Beslagene skal ikke skrues helt fast, før taget hænger der.

1 Monter tre bøjlebeslag på overliggeren (B), 3 i hver sektion. Et i hver side og et i midten af sektionen, præcis ud for hullerne i taget. Gentag inde ved væggen.

2 Træk markisen på en 2 mm plastbetrukket stålwire. Træk wirerne gennem bøjlebeslagene, og fastgør dem med kraftige kabellåse.

3 Nu skal du stramme wirerne. Det gør du ved at løsne en wirelås ad gangen og trække godt til i wiren. Brug en fastnøgle eller en tang, og stram wiren alt det, du kan, inden du spænder kabellåsen.

4 Prøv, hvordan taget kører. Træk taget frem og tilbage, og tjek, at det kører, som det skal, og at wirerne går igennem alle huller.

5 Stram taget op. Når wiren er monteret og låsen er spændt til, skal du skrue skrueerne i bøjlebeslagene helt i. Derved kan du stramme sejlet helt op med skruemaskinen.

Er solen for stærk, eller vil I bare sidde ude, mens duggen falder, så er det nemt lige at trække sejldugstaget ud.

